

HƏQIQƏTİ AXTARAN · ARXETIP
KOMBINASIYASI

Bir yol. Sonsuz imkanlar.

Tural üçün fərdi hesabat — necə düşündüyü, gücünün nədə olduğu və hansı istiqamətdə inkişaf etmək lazım olduğu haqqında.

PROFIL

Tural

10–11 yaş

Analitik

Tədqiqatçı

Çoxşahəli profil — eyni anda bir neçə güclü tərəf

Bu uşaq sadəcə maraqlanmır — o, sualları sübutlara çevirməyi bacarır. Tədqiqatçı «maraqlıdır» deyəndə, Analitik «yoxlayaq» əlavə edir. Nəticə — nadir keyfiyyət: eyni zamanda dərin və dəqiq düşünmək bacarığı. Belə uşaqlar böyüyəndə mürəkkəb tapşırıqlara etibar edilən insanlar olurlar: tələsmədilər, təxmin etmirlər — başa düşürlər.

TARIX

8 iyul 2026

YOLUTAP.COM

YAŞ

10–11 yaş

PROFIL

Həqiqəti axtaran

Bir yol, sonsuz imkanlar.

HESABAT

YT-1011-0708

10 SƏHİFƏ

PROFIL

İki aparıcı arxetip, bir portret.

Tural-in profilində iki arxetip öndə çıxır. Birlikdə həcmli portret verirlər — necə düşünür, necə öyrənir, hansı mühitdə açılır.

ƏSAS ARXETIP

Analitik

Qanunauyğunluqları fərq edir, məsələləri, məntiqi, rəqəmləri, müqayisələri və dəqiqliyi sevir.

12 XAL · ƏSAS

DƏSTƏKLƏYİCİ ARXETIP

Tədqiqatçı

Suallar verir, dünyanın necə qurulduğunu anlamaq istəyir, yeni şeylər öyrənməyi və nəticə çıxarmağı sevir.

8 XAL · DƏSTƏKLƏYİCİ

 YENİYETMƏYƏ

Sən başqalarının diqqət etmədiyini görürsən. Sənin sualların maneə deyil — onlar sənin gücündür.

 VALIDEYNƏ

Tural suallara cavab tapmaq üçün vaxta ehtiyac duyur — tələsik cavablar yox. Onun yavaşlığı qeyri-müəyyənlik deyil, dərinlikdir.

 MÜƏLLİMƏ

Belə uşağa suallar üçün məkan vermək vacibdir. Hazır cavablarla tələsməmək, ona izahları özünün tapmağına kömək etmək daha yaxşıdır. Uşaq ensiklopediyası, elmi YouTube kanalı, muzey, laboratoriya master-klası və ya ev mini-layihəsi onun marağına yaxşı istiqamət verə bilər.

«Gözlə, bu necə işləyir — əvvəlcə başa düşmək istəyirəm, sonra fikrimi deyəcəyəm.»

ƏSAS ARXETIP

Analitik

Qanunauyğunluqları fərqlədir, məsələləri, məntiqi, rəqəmləri, müqayisələri və dəqiqliyi sevir.

12

30-dən

NECƏ DÜŞÜNÜR

Məlumatı sadəcə qəbul etmir. Avtomatik olaraq çeşidləyir: nə dəqiqdir, nə təxminidir, harada ziddiyyət var. «Razıyam» deməzdən əvvəl mühakimə zəncirini yenidən yoxlayır.

NECƏ ÜNSİYYƏT QURUR

Qrupda adətən müşahidəçidir. Danışanda — dəqiq və mövzuya uyğun. Tanımadığı mühitdə qapalı görünə bilər.

NECƏ ÖYRƏNİR

Ən yaxşı format — aydın şərtlə və yoxlanıla bilən cavabı olan məsələdir. Formullar, sxemlər, cədvəllərlə yaxşı işləyir.

«Gözlə, hələ hesablamadım. Yoxlamam lazımdır.»

✓ NƏ ENERJİ VERİR

- Nəhayət həll edilən çətin məsələ
- Qanunauyğunluğun göründüyü an
- Sürət təzyiqi olmadan sakitcə işləmək

✗ NƏ YORUR

Xaos və ardıcılıqsızlıq
«Tez et, düşünmə» təzyiqi
Nəticəni yoxlamaq mümkün olmayan məsələlər

TURAL-NIN YANINDA ETMƏMƏLİ

- × «Daha tez cavab verən» uşaqlarla müqayisə etmək
- × Səhvi onun məntiqini birlikdə araşdırmadan tənbeh etmək
- × Hələ düşünərkən tələsdirib nəticəyə çatdırmaq
- × «Bu qədər uzun düşünmə, sadəcə cavab ver» demək

DƏSTƏKLƏYİCİ ARXETIP

Tədqiqatçı

Suallar verir, dünyanın necə qurulduğunu anlamaq istəyir, yeni şeylər öyrənməyi və nəticə çıxarmağı sevir.

8
30-dən

ƏSAS ARXETIP İLƏ CÜTDƏ NECƏ GÖRÜNÜR

Analitik dəqiqlik və nizam verirsə, Tədqiqatçı naməluma can atmağı əlavə edir. Tapşırıqları həll etməklə kifayətlənmir — tapşırığın niyə belə olduğunu bilmək istəyir.

PORTRETƏ NƏ ƏLAVƏ EDİR

Mövzunu uzun müddət araşdırmaq üçün enerji verir, namələmdundan qorxmağa mane olur. Məlumatlar başqa cür danışanda fərziyyəni dəyişmək çevikliyi əlavə edir.

«Niyə belə? Yox, gözlə — sən izah etməzdən əvvəl özüm anlamaq istəyirəm.»

Analitik + Tədqiqatçı

«Həqiqəti axtaran»

Bu uşaq sadəcə maraqlanmır — o, sualları sübutlara çevirməyi bacarır. Tədqiqatçı «maraqlıdır» deyəndə, Analitik «yoxlayaq» əlavə edir. Nəticə — nadir keyfiyyət: eyni zamanda dərin və dəqiq düşünmək bacarığı. Belə uşaqlar böyüyəndə mürəkkəb tapşırıqlara etibar edilən insanlar olurlar: tələsmədilər, təxmin etmirlər — başa düşürlər.

✦ BU CÜTLÜYÜN SUPERGÜCÜ

Sən sual verirsən — və cavabları yoxlayırsan. Bu birləşmə fundamental elmin, akademik tədqiqatların, analitik jurnalistikanın əsasıdır. Öz nəticələrinə şübhə edən alimlər — sənin tayfan.

✓ HARADA AÇILIR

Elmi dərnəklər və STEM layihələri — sual qoymaq və fərziyyəni yoxlamaq
Riyaziyyat və təbiət elmləri olimpiadaları — sürət yox, dəqiqlik vacibdir
Müstəqil mini-tədqiqatlar — bir mövzunu saatlarla araşdırmaqla bilir
Şahmat və strateji oyunlar — bir neçə addım irəli düşünmək
Elmi-kütləvi kitablar — süjet üçün deyil, anlamaq üçün oxuyur

• HARADA ÇƏTİNDİR

Vaxt təzyiqi altında sürətli qərarlar
Aydın məqsədi olmayan qrup işi
Nəticəni yoxlamaq mümkün olmayan tapşırıqlar

ARXETIP KOMBINASIYASI

Analitik + Tədqiqatçı

İki arxetip — *bir portret.*

Bu cütün şərhı uşağın necə düşündüyü və ünsiyyət qurduğu haqqında daha tam anlayış verir.

CANLI İFADƏ

«Bu uşaq sadəcə maraqlanmır — o, sualları sübutlara çevirməyi bacarır. Tədqiqatçı «maraqlıdır» deyəndə, Analitik «yoxlayaq» əlavə edir. Nəticə — nadir keyfiyyət: eyni zamanda dərin və dəqiq düşünmək bacarığı. Belə uşaqlar böyüyəndə mürəkkəb tapşırıqlara etibar edilən insanlar olurlar: tələsmədilər, təxmin etmirlər — başa düşürlər.»

BU CÜTLÜYÜ TANIYACAQSINIZ, ƏGƏR UŞAĞINIZ:

Bir aydın olmayan kiçik şeylə saatlarla məşğul ola bilər — niyə məhz belə
«Belə olmalıdır» cavabını qəbul etmir — mənbə soruşur
Dərslıkdəki faktları yenidən yoxlayır və bəzən səhvlər tapır
Əgər YouTube videosunda nəyisə dəqiq olmasa, mübahisə edir
Sənədli filmləri və elmi-kütləvi məzmunu cizgi filmlərindən çox sevir

PEŞƏKAR KLASTERLƏR

Harada özünü göstərə bilərsən.

Bu peşə seçimi deyil — ilk obrazlardır. Hər klasterdən bir real insan tap və soruş: «Sənə nə maraqlı görünür?»

KLASTER 01

Elm və kəşflər

Suallar verən və cavab axtaran insanlar

- Alim
- Fizik
- Tədqiqatçı
- Bioloq
- Kimyaçı

FƏNLƏR: RIYAZIYYAT · BIOLOGIYA · FİZİKA

NƏ IZLƏMƏK LAZIM · 6+

Kurzgesagt · «Science and Facts» (YouTube)

KLASTER 02

Texnologiya və inkişaf

Proqramlar və sistemlər yaradan insanlar

- Proqramçı
- Məlumat analitiki
- AI mühəndisi
- Oyun yaradıcısı
- Kibertəhlükəsizlik mütəxəssisi

FƏNLƏR: RIYAZIYYAT · INFORMATIKA

NƏ IZLƏMƏK LAZIM · 6+

«How Games Are Made» (YouTube) · Code.org

KLASTER 03

Memarlıq və dizayn

Dünyanın necə görünəcəyini düşünən insanlar

- Memar
- Şəhərsalmaq mütəxəssisi
- Rəssam
- Dizayner
- Tikinti mühəndisi

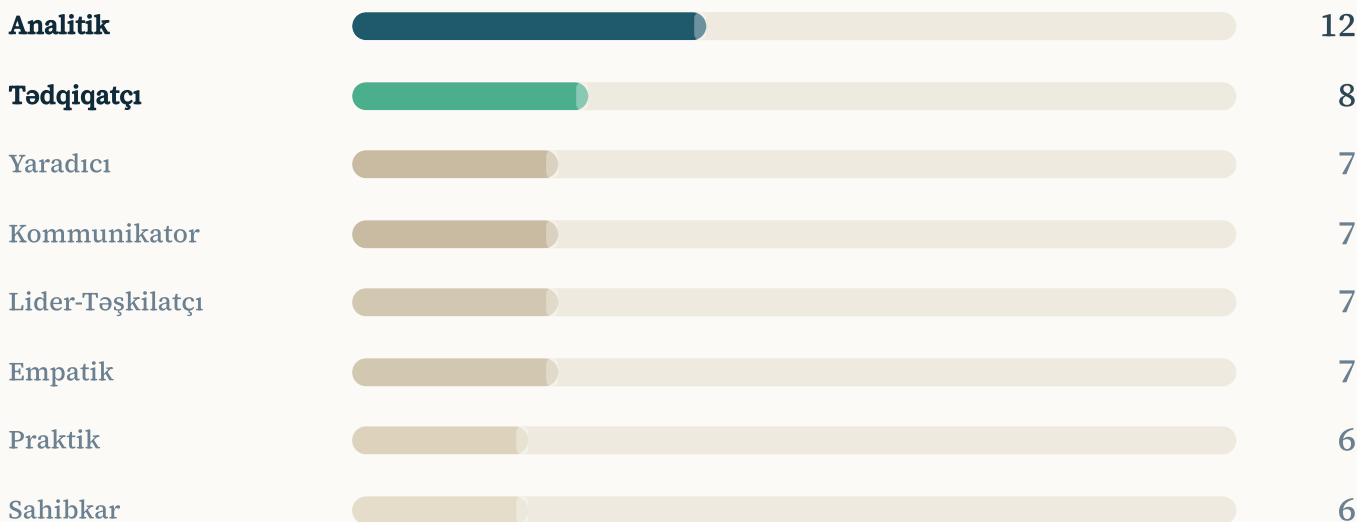
FƏNLƏR: RƏSM · RIYAZIYYAT · TARİX

NƏ IZLƏMƏK LAZIM · 6+

«Great Buildings of the World» · TED-Ed

BÜTÜN ARXETİPLƏRİN XƏRİTƏSİ · ÜÇ SUAL

Səkkiz istiqamət — *biri daha parlaq yanır.*

★ Az xal — zəiflik deyil. Bu, hələ diqqət mərkəzində olmayandır. Başqa yaşda və mühitdə üzə çıxa bilər. Maksimum xal: 30.

🔗 D. Superin müşahidəsinə görə, 10–11 yaş — imkanları araşdırma mərhələsidir. Arxetiplər hələ dəyişə bilər və bu normaldır.

12–18 ay Növbəti diaqnostika: 12–18 ay sonra və ya yeni tədris ilindən sonra.

TURAL İLƏ SÖHBƏT ÜÇÜN ÜÇ SUAL

01

SON TƏCRÜBƏ HAQQINDA

«Bu həftə hansı məsələ səni həqiqətən cəlb etdi — onu sonuna qədər başa düşmək istədin?»

02

PROSES HAQQINDA

«Sonuncu dəfə nə vaxt fərq etdin ki, böyük ya da dərslilik nəyisə dəqiq izah etmir? Sənə nə qərribə göründü?»

03

GƏLƏCƏK HAQQINDA

«Bir şeyi tam, dərindən başa düşə bilsəydin — onun necə qurulduğunu — nəyi seçərdin?»

MEDIA · Sİ DÖVRÜNÜN BACARIQLARI

Düzgün mühit — *bu profil üçün.*

Arxetip cütünə uyğun kitablar, cizgi filmlər və kanallar. Uşağa səslənənləri seçin.

KITABLAR

*Baş qəhrəmanın düşüncə tərzini
uşağınıza bənzəyən kitablar seçin.*

Elmi-kütləvi və «Dünya necədir»
kitabları — istənilən yaş üçün

Oxşar düşüncə tərzli insanların
bioqrafiyaları

Həqiqi kəşflər və ixtiralar
haqqında hekayələr

VIDEOLAR VƏ KANALLAR

YouTube: «Kurzgesagt» — elm
vizual və dürüst

TED-Ed: mürəkkəb mövzuların
qısa izahları

National Geographic sənədli
filmləri — müşahidə yolu ilə
dünya

HARADA SINAYA BİLƏR

*Tapşırığı olan və nəticəsi görünən
mühit vacibdir — qiymət deyil, real bir
şey:*

Arxetip kombinasiyasına uyğun
fəaliyyətlər — yuxarıdakı klaster
təsvirlərinə baxın

STEM dərnəkləri, olimpiadalar,
elmi klublar

Sınamaq, səhv etmək və yenidən
başlamaq mümkün olan istənilən
format

SÜNI INTELEKT DÖVRÜNÜN BACARIQLARI

SI düşünməyi bacaranları gücləndirir. Uşağınız artıq bacarır. Vacib olan — SI ilə alət kimi işləməyi öyrənməsidir, cavab mənbəyi kimi yox.

Sualları dəqiq ifadə etmək — SI soruşulana cavab verir

Yoxlamaq və şübhələnmək — SI yanılarda da inamlı danışır

Qeyri-müəyyənliklə işləmək — hər tapşırığın bir cavabı olmur

*Uşağınıza sevdiyi sahədən bir tapşırıq verin — əvvəl özü cavab versin, sonra SI-dan soruşsun, sonra SI-nın nəyi
sədləşdirdiyini ya da səhv etdiyini tapsın. Bu onun güclü tərəfidir.*

NƏ ETMƏLİ

Bir həftə. *Bir ay.* Üç ay.

Tural üçün üç addım — təzyiq olmadan, rahat tempdə.

BU HƏFTƏ*bir addım*

Uşağınızla söhbət edin: «İndi səni ən çox nə maraqlandırır — tamamilə başa düşmək istədiyən nə var?» Sadəcə dinləyin. Cavabını yazın.

BU AY*bir təcrübə*

Uşağın profilinə uyğun bir fəaliyyət tapın. Sınaq dərsinə yazın. Məqsəd qalib gəlmək deyil — sınamaq.

ÜÇ AY ƏRZİNDƏ*bir istiqamət*

Uşağın güclü tərəflərinin təzahür etdiyi mühitdə 2–3 real təcrübə yığın. Nəticəsi görünən tapşırıq, kəşfiyyat ya da layihə.

TURAL İLƏ SÖHBƏT ÜÇÜN ÜÇ SUAL**01****SON TƏCRÜBƏ HAQQINDA**

«Bu həftə hansı məsələ səni həqiqətən cəlb etdi — onu sonuna qədər başa düşmək istədin?»

02**PROSES HAQQINDA**

«Sonuncu dəfə nə vaxt fərq etdin ki, böyük ya da dərslilik nəyisə dəqiq izah etmir? Sənə nə qərribə göründü?»

03**GƏLƏCƏK HAQQINDA**

«Bir şeyi tam, dərindən başa düşə bilsəydin — onun necə qurulduğunu — nəyi seçərdin?»

PROFİLİN DİNAMİKASI

Bu uşaq sadəcə maraqlanmır — o, sualları sübutlara çevirməyi bacarır. Tədqiqatçı «maraqlıdır» deyəndə, Analitik «yoxlayaq» əlavə edir. Nəticə — nadir keyfiyyət: eyni zamanda dərin və dəqiq düşünmək bacarığı. Belə uşaqlar böyüyəndə mürəkkəb tapşırıqlara etibar edilən insanlar olurlar: tələsmədilər, təxmin etmirlər — başa düşürlər.

NÖVBƏTİ ADDIM

İki yol — hər ikisi irəliyə aparır.

KOUÇSUZ

Müstəqil — növbəti 2 həftə

Növbəti iki həftə üçün bir hərəkət: profile uyğun sahədən real bir insan tapın, qısa video birlikdə izləyin. Soruşun: «Sənin üçün nə maraqlı oldu?»

- Testi yenidən nə vaxt keçmək lazımdır: 9–12 aydan sonra. Nəyin dəyişdiyini müqayisə etmək maraqlı olacaq.

PREMIUM · KOUÇLA

3 aylıq fərdi plan

Koç artıq profilini, güclü tərəflərini və inkişaf sahələrini bu hesabatdan bilir.

- Koç sualları birbaşa verir — valideyn vasitəsilə deyil
- 3 aylıq plan qururlar: 1 məşğul, 1 layihə, 1 öyrənmək üçün sual
- Valideyn 3 konkret tövsiyə alır — nə demək, nə deməmək

ƏSAS MESAJ

Bu uşaq sadəcə maraqlanmır — o, sualları sübutlara çevirməyi bacarır. Tədqiqatçı «maraqlıdır» deyəndə, Analitik «yoxlayaqa» əlavə edir. Nəticə — nadir keyfiyyət: eyni zamanda dərin və dəqiq düşünmək bacarığı. Belə uşaqlar böyüyəndə mürəkkəb tapşırıqlara etibar edilən insanlar olurlar: tələsmədilər, təxmin etmirlər — başa düşürlər.

12 ay

Növbəti diaqnostika: 9–12 aydan sonra və ya yeni tədris ilindən sonra.